

ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Anyatej útján közvetített sárgaláz megbetegedés Brazíliában	81
Tájékoztatás szakmai rendezvényről	83
Szerkesztőségi tájékoztatás – VACSATC	84
Fertőző betegségek adatai	84

Epidemiológiai Információs Hetilap

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

ANYATEJ ÚTJÁN KÖZVETÍTETT SÁRGALÁZ MEGBETEGEDÉS BRAZÍLIÁBAN

2009 áprilisában a brazil Rio Grande do Sul tartomány egészségügyi hatóságához egy olyan, 23 napos csecsemő sárgaláz-oltóvírus okozta meningo-encephalitis megbetegedéséről érkezett jelentés, akinek az édesanyja a szülés után sárgaláz elleni védőoltásban részesült. A járványügyi kivizsgálás során megállapították, hogy az újszülött anyatej révén fertőződött sárgaláz vakcinavírussal.

Az anya március 23-án, a 39. gesztációs héten császármetszéssel szülte meg gyermekét. Ebben a hónapban a lakóhelyén sárgaláz-járvány alakult ki, ezért amikor április 7-én, 15 nappal a szülés után varratszedésre ment, beoltották sárgaláz ellen. (Az anya ezt megelőzően még sohasem kapott sárgaláz elleni védőoltást, mivel lakhelye nem számít endémiás területnek.) Az oltást követő 5. napon, április 12-én az anyánál fejfájás, gyengeség és hőemelkedés jelentkezett, a tünetek két napig tartottak, de az anya nem fordult orvoshoz panaszaival. Április 15-én az újszülött belázasodott, ingerlékenyvé vált és nem akart szopni. Másnap görcsrohamok jelentkeztek nála és meningo-encephalitis gyanújával kórházba került, ahol folyamatosan görcsoldót kapott, emellett antibiotikum- és antivirális terápiában is részesült. A csecsemő liquorában az RT-PCR vizsgálat 17DD sárgaláz (oltó)vírust azonosítottak. A liquorban és a vérben vírus-specifikus, IgM típusú immunglobulin jelenlétét igazolták. Az anyatejet és az anya vérének nem vizsgálták a sárgalázvírus kimutatása céljából. Az esetet kivizsgáló

szakemberek kizárták, hogy a csecsemő megbetegedését megelőzően sárgaláz elleni oltásban részesült volna. A csecsemőt 24 napos kórházi ápolás után gyógyultán bocsátották otthonába. A hathónapos korában végzett súly- és hosszfejlődési, valamint fejlődés-neurológiai vizsgálatok nem mutattak kóros eltérést.

A védőoltást követő nemkívánatos események kivizsgálását végző brazil bizottság a csecsemő encephalitis megbetegedését a sárgaláz-oltással összefüggésbe hozható neurológiai megbetegedésnek minősítette, mivel a 17DD oltóvírus elleni IgM osztályba tartozó ellenanyagok nemcsak a csecsemő vérében voltak jelen (amik – az anyatejjel átjutva a csecsemőbe – az anyától is származhattak volna), hanem a liquorában is, így az – a vírus jelenlétét igazoló PCR vizsgálati eredménnyel együtt – az oltóvírus etiológiai szerepét igazolja a csecsemő megbetegedésében.

Ez volt az **első olyan, laboratóriumi vizsgálattal igazoltan sárgaláz-oltással összefüggő neurológiai megbetegedés, amely egy csecsemőnél az anyatej közvetítette másodlagos megbetegedésként jelentkezett.** Ez a csecsemő volt eddig a legfiatalabb, akinél sárgaláz-oltással összefüggő neurológiai megbetegedést diagnosztizáltak.

A Brazil Egészségügyi Minisztérium felülvizsgálta a sárgaláz elleni oltási ajánlásokat és felhívta a figyelmet arra, hogy **a sárgaláz elleni védőoltás a szoptatós anyák esetében csak akkor alkalmazható, ha a sárgaláz vírussal történő expozíció elkerülhetetlen vagy nem késleltethető.** (A WHO oltási ajánlásában a szoptatós anyákra vonatkozó megfontolások nem szerepelnek.)

[Az USA-ban 1 millió sárgaláz ellen oltott személy közül átlagosan négynél regisztrálnak az oltást követően idegrendszeri megbetegedést. Ilyen esetek a legnagyobb arányban a 60 évesnél idősebb korban oltottak körében jelentkeznek (16 megbetegedés/1 millió oltás). Bár azt becsülik, hogy az oltást követő megbetegedések a 6 hónaposnál fiatalabbak között fordulnának elő a leggyakrabban (500-4000 beteg/1 millió oltás), de az USA-ban éppen ezért kontraindikált a hathónaposnál fiatalabb csecsemők sárgaláz elleni oltása.]

Azokon a területeken, ahol a gyermekágyas anyák oltása a víruscirkuláció miatt mégis szükséges, ott a 17DD oltóvírusnak a beoltott anyák tejében történő kiválasztódását tovább vizsgálják, és ez várhatóan segít majd annak meghatározásában, melyik az az oltást követő időszak, amelyben a legnagyobb a kockázata a vírus átadásának.

Ezideig még nem közöltek olyan esetet, amelynél a sárgaláz vírusát, vagy az oltóvírust kimutatták volna az emberi anyatejben. Egy másik flavivírust, a nyugat-nílusi vírust azonban már kimutatták nyugat-nílusi lázban szenvedő szoptatós anya tejéből, és olyan, nyugat-nílusi lázban szenvedő gyermeket is azonosítottak már, aki valószínűleg anyatej révén fertőződött meg.

Forrás:

http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/mm5905a2.htm?s_cid=mm5905a2_e

MMWR, Február 12, 2010 / 59 (05); 130-132

Szerkesztőségi megjegyzés: *Az általános figyelem-felhíváson túl ezt a cikket a sárgaláz elleni védőoltások beadására jogosult oltóhelyek orvosainak figyelmébe is ajánljuk. A fentiek alapján javasoljuk, hogy az utazók/oltandók által kitöltött kérdőíven kérdezzenek rá az anyatejes táplálásra/szoptatásra is. A fenti szakmai javaslat figyelembe vételével, a kockázat és a haszon mérlegelése alapján kell dönteniük a szoptatós anyák sárgaláz elleni oltásáról vagy az utazás elhalasztására teendő javaslatról.*

A braziliai Rio Grande do Sul tartományban 2009 elején jelent meg ismét a sárgaláz. Ezen a területen a Haemagogus szúnyogok a betegség fő vektorai. Az emberek körében kialakult járványt, mely Brazília déli tartományából áterjedt Paraguay és Argentína északi részére is, jelentős majompusztulás és szúnyoginvázió előzte meg. A jelenlegi szakmai ajánlások szerint javasolt az oltás azoknak az utazóknak, akik a fenti területre utaznak, ahol a legismertebb és legkedveltebb turistalátványosság az Iguazu vízesés.

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

Az Országos Epidemiológiai Központ

Kórházi járványügyi osztályának 2010. évi munkaértekezlete

Ideje: 2010. március 9. (kedd) 10.00 óra

Helye: OTH „Fodor” terem, Budapest, IX., Nagyvárad tér 2.

P R O G R A M

- **A Nemzeti Nosocomialis Surveillance Rendszer 2009. évi eredményei**
Előadók: dr. Böröcz Karolina, dr. Kurcz Andrea, dr. Szilágyi Emese (OEK)
- **Az Országos Infekciókontroll és Antibiotikum Bizottság (OIAB) tevékenysége**
Előadó: dr. Németh Irén (OTH)

- **Az antibiotikum-rezisztenciára vonatkozó adatok újabb jelentési rendszere (TESSy)**
Előadó: **Tóth Ákos** (OEK)
- **Az EFRIR újratervezése**
Előadó: **dr. Kurcz Andrea** (OEK)
- **A HALT-projekt bemutatása**
Előadó: **Szabó Rita** (OEK)
- **A Concordance study bemutatása**
Előadó: **dr. Szilágyi Emese** (OEK)
- **A kézhigiéne fejlesztése pályázat**
Előadó: **Szabó Rita** (OEK)
- **Nosocomialis fertőzések – Pont-prevalencia vizsgálat 2010-2011**
Előadó: **dr. Böröcz Karolina** (OEK)

A munkaértekezletre várjuk az egészségügyi intézmények, kórházak és az ÁNTSZ munkatársait, epidemiológusait.

SZERKESZTŐSÉGI TÁJÉKOZTATÁS – VACSATC

Az OEK által működtetett **www.oltasbiztonsag.hu** honlap felkerült a WHO Oltásbiztonsági Hálózatok honlapjainak listájára, ami a VACSATC adatainak megbízhatóságát fémjelzi.

A honlap létrehozását az Európai Unió "Közösségi cselekvési program a népegészségügy terén (2003-2008)" keretében finanszírozott VACSATC projektje és az OEK támogatta.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2010. február 15-21.** közötti időszakban bejelentett heveny fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző megbetegedések** száma – a campylobacteriosis bejelentéseknek köszönhetően – mérsékelten emelkedett az előző hetihez képest. A **campylobacteriosis** járványügyi helyzete változatlanul kedvezőtlenebb volt, mint a korábbi évek azonos időszakában, a legtöbb bejelentés Budapest mellett Baranya, Bács-Kiskun és Csongrád megyéből érkezett. A héten regisztrált **salmonellosis** megbetegedések

száma nem tért el a 2004-2008. évek 7. hetét jellemző középértéktől, de negyedével volt kevesebb az előző évinél.

Az előző hetinél több **enteritis infectiosa** esetet regisztráltak, az emelkedő tendencia a 2009. év 52. hetétől folyamatosan észlelhető, a bejelentések száma mérsékelten meghaladta a korábbi évek azonos időszakát jellemző mediánt. A fővároson kívül Somogy és Csongrád megyében diagnosztizálták a legtöbb megbetegedést.

Szemben az előző héten regisztrált négy eseménnyel, a héten **15** új közösségi és **egy** területi **gastroenteritis járványról** érkezett jelentés. Kilenc közösségi járvány kórházban, egy idősotthonban, négy gyermekközösségben, egy pedig munkahelyi közösségben fordult elő. Hat esemény – köztük három tömeges kiterjedésű járvány (31-66 beteg) – kórokozójaként **calicivírust** azonosítottak, a többi esetben az etiológia még nem tisztázott.

Nem változott jelentősen az akut **vírushepatitisek** száma, kevesebb esetet regisztráltak, mint a korábbi évek hasonló időszakában. A kilenc megbetegedés közül már 6 betegnél azonosították a kórokozót (**HAV** – 2, **HBV** – 3, **HEV** – 1). Egy laboratóriumi vizsgálattal igazolt HAV megbetegedés valamint egy fertőző májgyulladásaként jelentett, etiológiai szempontból még tisztázatlan megbetegedés az előző év novemberében kezdődött monori járványhoz tartozott, melyben a felderített esetek száma így 19-re emelkedett.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** bejelentések száma mérsékelten emelkedett a 6. hetihez viszonyítva, de harmadával kevesebb esetet regisztráltak, mint a 2004-2008. évek azonos hetét jellemző medián. A **varicella** bejelentések száma több mint negyedével meghaladta az előző héten regisztráltakat, azonban még így is kevesebb esetet észleltek, mint a korábbi évek megfelelő időszakában. **Morbilli** és **rubeola** megbetegedést nem vettek a nyilvántartásba, és csupán egy **parotitis epidemica** esetet diagnosztizáltak. A héten egy **pertussis**-gyanúról érkezett jelentés: a másfél éves, a betegség ellen már részlegesen oltott kisgyermeknél a diagnózist a mikrobiológiai vizsgálat még nem erősítette meg.

Nem változott az **idegrendszeri fertőző megbetegedések** száma az előző hetihez képest, még egyik esetben sem ismert az etiológia.

A héten egy **malária** megbetegedésről érkezett jelentés. A 36 éves beteg egy héttel tüneteinek jelentkezése előtt érkezett haza Afganisztánból. A laboratóriumi vizsgálat **P. vivax** kóroki szerepét igazolta. Az utazás előtt számára javasolt malária elleni kemoprofilaxist a beteg nem szedte.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

7/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.02.15 - 2010.02.21.)

Betegség Disease	7. hét (week)			1 - 7. hét (week)		
	2010.02.15 - 2010.02.21.	2009.02.09 - 2009.02.15.	Medián 2003-2007	2010.	2009.	Medián 2003-2007
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Botulizmus	-	-	°	-	-	°
Salmonellosis	58	76	58	# 501	# 432	461
Dysentery	3	2	1	# 9	8	11
Dyspepsia coli	1	-	1	4	5	8
Egyéb E.coli enteritis	1	1	1	2	3	7
Campylobacteriosis	122	71	95	# 762	482	715
Yersiniosis	2	1	1	12	7	8
Enteritis infectiosa	878	954	753	# 4324	# 6103	6385
Hepatitis infectiosa	9	# 4	12	49	# 58	78
AIDS	-	-	-	4	2	4
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	-	-	2	-	1
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	-	1	9	-	6
Scarlatina	76	80	119	420	443	846
Morbilli	-	-	-	-	2	1
Rubeola	-	3	-	1	4	9
Parotitis epidemica	1	-	4	12	9	23
Varicella	1015	1235	1259	5470	8220	8492
Mononucleosis inf.	41	22	19	189	147	136
Legionellosis	3	-	1	20	5	3
Meningitis purulenta	4	5	6	34	36	37
Meningitis serosa	1	1	1	10	5	9
Encephalitis infectiosa	1	1	2	11	9	14
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	1	2	3
Lyme-kór	4	3	4	44	43	32
Listeriosis	-	-	-	1	3	1
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	1	2	3
Ornithosis	-	-	-	-	1	2
Q-láz	2	-	-	4	3	1
Tularemia	-	-	1	3	2	8
Tetanus	-	-	-	1	1	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	1	2	1
Malária	* 1	-	-	* 1	* 1	-
Toxoplasmosis	2	1	2	19	14	24

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(°) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2010.02.23.

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

7/2010. sz. heti jelentés (weekly report)

(2010.02.15.-2010.02.21.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentaria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectios	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme- kór	Parotitis epidemica
Budapest	3	-	19	163	-	14	48	1	-	-	-
Baranya	2	-	19	21	-	2	127	1	-	-	-
Bács-Kiskun	4	-	13	36	-	2	87	-	-	-	-
Békés	9	-	5	33	-	1	9	-	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	-	-	4	19	1	1	93	1	-	1	-
Csongrád	9	1	17	78	-	5	24	14	-	-	-
Fejér	2	-	2	68	-	-	31	2	1	-	-
Győr-Moson-Sopron	4	-	6	26	1	4	46	2	-	1	-
Hajdú-Bihar	6	-	4	9	-	6	63	-	-	-	-
Heves	2	2	3	16	-	1	47	3	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	1	-	3	48	2	1	112	2	-	-	-
Komárom-Esztergom	1	-	2	47	-	-	34	-	-	-	-
Nógrád	-	-	1	55	-	-	11	2	-	1	-
Pest	8	-	5	47	3	16	104	4	1	1	-
Somogy	1	-	-	83	-	11	39	1	1	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	2	-	4	26	1	-	42	-	-	-	-
Tolna	-	-	2	18	-	-	38	1	1	-	-
Vas	1	-	10	15	-	4	26	1	-	-	-
Veszprém	1	-	-	45	-	1	29	3	-	-	-
Zala	2	-	3	25	1	7	5	3	-	-	1
Összesen (total)	58	3	122	878	9	76	1015	41	4	4	1
Előző hét (previous week)	62	-	95	797	8	66	789	22	4	5	-

(+) Előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2010.02.23.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a Centers for Disease Control and Prevention-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: **www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;**
www.antsz.hu/oek;

az ÁNTSZ dolgozóinak belső hálózatról: http://oek

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

OTH Nyomda csoportvezető:

Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)